

Driftshåndbok for Voss Flyplass, Bømoen

Versjon 2.0, 25. juni 2018

1 INNLEDNING	4
2 DEFINISJONER.....	4
3 FLYPLASSINFORMASJON PUBLISERT I AIRFIELD MANUAL NORWAY	4
EIER: VOSS KOMMUNE	4
4 INSTRUKS FOR BRUKERNE.....	5
4.1 GENERELT	5
4.2 FLYPLASSEN.....	6
4.3 FLYAKTIVITET GENERELT	6
4.4 SEILFLYGING.....	7
4.4.1 <i>Generelt</i>	7
4.4.2 <i>Ansvarlig Seilflyleder, ASL</i>	7
4.4.3 <i>Bakkesjef seilfly (BS)</i>	7
4.5 SLEPEFLYGING	8
4.6 FALLSKJERMHOPPING.....	8
4.6.1 <i>Generelt</i>	8
4.6.2 <i>Hoppleder, Hoppfeltleder og Hoppmester</i>	8
4.6.3 <i>Større formasjoner</i>	9
4.6.4 <i>Hoppflyging</i>	9
4.7 PARKERING, BILKJØRING OG PUBLIKUM.....	9
4.8 ANNEN BRUK AV FLYPLASSEN	9
4.9 ANNEN INFORMASJON.....	9
5 BRUK AV KJØRETØY PÅ PLASSEN	10
5.1 KJØRETØY	10
5.2 KJØRING PÅ FLYPLASSOMRÅDET	10
6 HAVARIPLAN	11
6.1 INTRODUKSJON.....	11
6.2 ULYKKER, UHELL OG UREGELMESSIGHETER.....	11
6.3 BEREDSKAP VED BRANN- OG HAVARI AV LUFTFARTØY VED LØFT AV FALLSKJERMHOPPERS	11
6.4 VARSLING VED KRISE / ULYKKE	13
6.5 VARSLINGSPLAN.....	14
7 BESTEMMELSER FOR BAKKETJENESTEN.....	14
7.1 INNLEDNING	14
7.2 LEDER AV PLASSVEDLIKEHOLD.....	14
7.3 ORGANISASJON.....	15
7.4 INSPEKSJON OG RAPPORTERING OM PLASSFORHOLDENE.....	15
7.4.1 <i>Periodisk inspeksjon</i>	15
7.4.2 <i>Halvårlige inspeksjoner:</i>	15
7.4.3 <i>Særskilt inspeksjon</i>	16
7.5 ARBEIDER INNEN FERDSLSOMRÅDET	16
7.5.1 <i>Tilsynsarbeid</i>	16
7.5.2 <i>Planlegging av større arbeider</i>	16
7.6 VINTERVEDLIKEHOLD	17
7.6.1 <i>Vintervedlikeholdsplan</i>	17
7.6.2 <i>Instruks for snøbrøyting</i>	17
7.7 OPPMERKING.....	18

7.7.1 Særskilt banemerking.....	18
8 INSTRUKS FOR ANSVARSHAVENDE FOR BAKKETJENESTEN	18
(AFB).....	18
9 INSTRUKS FOR ASSISTERENDE ANSVARLIG FOR	19
BAKKETJENESTEN (AAFB).....	19
10 REVISJON AV FLYPLASSDATA	19
10.1 GENERELT	19
10.2 FLYPLASSENS UTFORMING	20
10.3 BANELENGDER	20
10.4 LOKALE RESTRIKSJONER OG MERKNADER	20
10.5 DISPENSASJON.....	20
10.6 INTERNKONTROLL - FLYPLASSDATA.....	21
11 ADRESSE- OG TELEFONLISTE	21
11.1	21
12 INTERNKONTROLL	22
12.1 INTERNKONTROLL – PERIODISK KONTROLL.....	22
12.2 INTERNKONTROLL - BRANN OG HAVARISKAP	22
12.3 INTERNKONTROLL – FLYPLASSDATA	23
13 KARTVEDLEGG	23
13.1 HAVARIKART	23
13.3 PROFILKART MOT ØST	23
13.5 KART OVER HOPPFELT	23

1 Innledning

1. Driftshåndboken er utarbeidet av Voss kommune og bygger på Luftfartstilsynet sine krav i henhold til Lov om Luftfart og Bestemmelser om Sivil Luftfart (BSL). Driftshåndboken skal være til bruk og veiledning for brukergruppene og annet driftspersonell.
2. Håndboken gjelder for Voss Flyplass, Bømoen (heretter kalt "flyplassen")
3. Når det er nødvendig, vil driftshåndboken bli revidert for å sikre at opplysninger i boka blir holdt ajour. Voss kommune er ansvarlig for at eventuelle endringer blir gjort kjent overfor brukerne.
4. Myndighetene har satt ramme for den operative virksomheten. Feil i driftshåndboken fritar ikke for ansvar ved brudd på bestemmelsene.

2 Definisjoner

Brukerklubb: De klubber som til vanlig opererer på flyplassen.

Bruker: Person som driver luftsportsaktivitet og annen flyging fra flyplassen.

Klubbfly: Fly som eies og drives av brukerklubbene.

Stevne: Et arrangement hvor det innbys, annonseres eller planlegges spesielle aktiviteter (f.eks. landingskonkurranser, øvelseskjøring, modellflystevne og flystevner)

Forkortelser

ASL Ansvarlig seilflyleder

BS Bakkesjef seilfly

AFB Ansvarshavende for bakketjenesten, flyplass-sjef

AAFB Assisterende Ansvarshavende for bakketjenesten. Ass flyplass-sjef

HL Hoppleder

HFL Hoppfeltleder

BSL Bestemmelser for sivil luftfart

3 Flyplassinformasjon Publisert i Airfield Manual Norway

Flyplassens navn:	Voss Flyplass, Bømoen
Int. betegnelse:	ENBM
Eier:	Voss kommune
Status:	Flyplass til ikke allmen bruk
Bruksområde:	Flyplassen er godkjent for VFR-flyging i dagslys med fly med største tillatt startvekt på 5.700 kg og med helikopter. Flyplassen er ikke godkjent for flyging med flermotors fly med betalende passasjerer.
Baneretning:	09/27 Bane 09-87° Bane 27-267°
Banelengde:	1000 m
Banebredde:	30 m
Banedekke:	Asfalt

25.06.2018

TORA:	1000 m
LDA:	1000 m
Høgde:	331 fot / 101 m
Posisjon GPS:	N 6725155 E 363359 UTM WGS 84
VOR/DME:	155,55 FLS 065/43
VOR/DME:	113,40 STD 036/61
Taxebane:	Sjå vedlegg 13.2
Parkering gjester:	Ved Voss Flyklubb sine lokaler
Vindpølse:	Ja, Sør rullebanen. N 6725093 E 363409 UTM WGS 84
Inn- og utflyging:	Alle landingsrunder bør foregå sør for banen.
Landingstillatelse:	Det kreves PPR for alle fartøy, Voss kommune benytter myppr.no
Radiofrekvens:	123,5 MHz (obligatorisk)
Landingsavgift:	Fartøy inntil 5.700kg kr 120 pr landing. Årskort kr 2.350. Fallskjermklubben betaler kr 41.090 for sesongen.
Innflygingsmønster:	Downwind på sør-siden av banen.
Spesielle forhold:	Kan i perioden mai-september være stor fallskjerm- og seilflyaktivitet.
Hindersituasjonen:	Utflygingsflate bane 09: Skog 18 m høg fra ca 200 m fra baneenden og stigende terreng i flatens ytterkant. Utflygingsflate bane 27: Skog ca 18 m høg ca 300 m fra baneenden. Sideflate sør: Skog ca 18 m høg fra ca 40 m fra ytterkant og vindpølse ca midt på banelengde.
Aktivitet:	I sommerhalvåret er det stor aktivitet med fallskjermhopping og seglflyging. Om vinteren kan flyplassen være midlertidig stengt pga snø.
Kontakter:	Voss kommune 56519400 www.voss.kommune.no Inger Margrethe Bøe 9124 4328

4 Instruks for brukerne

4.1 Generelt

1. Denne instruks er gitt av Voss kommune. Den er gyldig inntil ny instruks blir gitt. Instruksen gjelder for samtlige brukere av Voss flyplass og innbefatter også lokale instruks for bakketjenesten i henhold til BSL E 4-1.
2. Enhver bruker skal ha lest og forstått denne instruks før deltagelse i fly- og luftsportsaktivitet ved flyplassen. Brukere som bevisst bryter eller unnlater å rette seg etter instruksen evt. direktiver gitt av ansvarlig personell ved flyplassen, vil kunne bortvises fra anlegget.
3. Alle brukere er ansvarlig for at lover og regler blir overholdt, og bidra til at flyplassområdet er fritt for hindringer og at publikum holder seg på anviste plasser.
4. Opplysninger om alt personell i henhold til denne instruks skal til enhver tid være tilgjengelig for brukerne av plassen. Likeledes skal avvik fra instruksen, uansett varighet, være publisert. Slike avvik kan være gitt av Voss kommune, brukerklubbene eller ansvarlig person lokalt.
5. I den grad denne instruks ikke er dekkende, gjelder de til enhver tid generelle instruks/bestemmelser gitt av NLF og LT.

6. Denne instruks skal til enhver tid være tilgjengelig hos brukerklubbene på flyplassen, og ide respektive brukerklubbenes klubblokaler. Alle brukere av plassen skal hvert kalenderår signere for å ha lest instruks. Dette gjøres i protokoller hos de respektive brukerklubbene.
7. ***En gjør brukerne spesielt oppmerksom på hindersituasjonen på flyplassen, og at alle er med og informerer nye brukere av flyplassen om forholdene ved Voss Flyplass, Bømoen.***

4.2 Flyplassen

1. Flyplassen drives av Voss kommune, som leier grunn av Bømoen AS.
2. Flyplassens lengde er 1000m og ligger 331ft (101m) over havet. Baneretningen er 09/27 og posisjonen er N 6725155 E 363359 UTM WGS 84. Banen er 30m bred og har 1000m asfalt i hele banens lengde.
3. All radiokommunikasjon på plassen og i G-luftrom rundt plassen skal foregå på frekvens 123.5 MHz. Fly som skal takse ut på banen, ta av eller lande skal alltid lytte på denne frekvensen.
4. Brann- og havariskap finnes ved fueltanken. Nøkkel finnes i nøkkelboks med knusbart glass.
5. Røyking og all bruk av ild er forbudt på flyplassområdet. Røykeforbudet gjelder også inne i kjøretøyer som befinner seg innenfor forbudssonen.
6. Hunder og tamme dyr skal holdes i bånd innenfor flyplassens område.
7. Uvedkommende skal holde en avstand på 20m fra propellfly eller helikopter og 50 m fra jettfly med motoren i gang.
8. Dersom gjenstander på banen som utgjør en fare for lufttrafikken oppdages, skal disse umiddelbart fjernes. Dersom det ikke er mulig å fjerne gjenstanden, kontakt ansvarlig for bakketjenesten (AFB) og bakkesjef/ledere for de brukerklubbene som benytter flyplassen.
9. Motorflytrafikk unntatt kommersiell drift skal i henhold til konsesjonsvilkårene skje innenfor følgende tidsrom:
  - mandag—fredag: 09:00 – 21:00
  - lørdager: 09:00 – 20:00
  - søn- og helligdager: 13:00 – 20:00

4.3 Flyaktivitet generelt

1. Dersom det pågår organisert seilflyaktivitet er bakkesjef ansvarlig for å koordinere valg av baneretning.
2. Normalt skal alle benytte samme landingsmønster, dvs. downwind på sør-siden av banen. Ved landing skal man om mulig tilpasse seg øvrig aktivitet. Seilfly har alltid førsteprioritet.
3. Før avgang, plikter fartøysjefen å være oppdatert på følgende:
  - om det er seilfly- og fallskjermaktivitet i området.
  - om det er isdannelse på banen og om banen er tilstrekkelig brøytet. Hvis fartøysjefen finner ut at det er behov for strøing og/eller brøyting, melder han dette behovet til AFB tlf 9124 4328, evt. sentralbord Voss kommune 56519400.
4. Om seilflyaktivitet pågår skal spesiell aktsomhet vises mht. oppstart, varmkjøring og taksing til avgangsposisjon. Varmkjøring skal ikke skje på rullebanen når det pågår annen aktivitet. Hensikten er å forebygge konflikt mellom seilfly som må lande og andre fly som oppholder seg på rullebanen.

5. Ved taksing til avgangsposisjon skal man snu på en slik måte at luftstrømmen ikke rettesmot seilfly som står parkert i baneenden.
6. Om fallskjermaktivitet pågår, skal spesiell aktsomhet vises mht. oppstart og taksing utenfor hangar.
7. Fly skal ikke parkeres på en slik måte at banen blir blokkert. Fly skal skyves så langt ut til siden at kravet til hinderfrihet er ivaretatt. Spesielt skal man være oppmerksom på sikkerhetssonen for avgang med seilfly (45 grader ut til hver side).
8. Til luftfartøy på bakken og i luften skal det kun gis informasjon på 123.5 MHz.
9. Gjestende fly skal parkere ved Voss Flyklubb sitt område, dog slik at taksebanen er tilgjengelig. Det er ikke tillatt å parkere på arealet til helikopterbasen, kun etter avtale.

4.4 Seilflyging

4.4.1 Generelt

1. Seilflyging skal foregå etter de instruks gitt i Avsnitt 4.3.
2. Ved all seilflyaktivitet utover enkeltflygninger, skal det opprettes en bakkestasjon med toveis radiosamband.
3. Flyplassen er i prinsippet åpen for all seilflyging organisert gjennom Voss Flyklubb. Tilfeldig besøkende som ønsker å fly kontakter klubben, ASL eller ansvarlig personell ved flyplassen.
4. Følgende aktiviteter skal avklares på forhånd slik at annen trafikk kan tilpasse seg:
  1. Acro-flyging.
  2. Instrumentflyging.
  3. Overflygninger av banen.
  4. Spinnøvelser.
  5. Simulert linebrudd.
5. Ved stor seilflyaktivitet skal seilfly på vei ned melde fra over radio ved passering 300m over banen. I tillegg skal man alltid melde downwind. Dersom et seilfly har dårlig radio, skal bakkestasjonen melde fra over radio.
6. Dersom to eller flere fly skal lande med korte intervaller, vær nøye med å avtale i god tid over radio. La elever få lande først. I disse tilfellene, skal det meldes finale, og om ønskelig, base.

4.4.2 Ansvarlig Seilflyleder, ASL

1. Ansvarlig Seilflyleder (ASL) skal alltid være oppnevnt når det foregår skoling på seilfly, og ved alle seilflyarrangementer utover enkeltflygninger.
2. Brukerne er selv ansvarlige for å utnevne ASL.
3. ASL fungerer i henhold til S/NLFs instruks.

4.4.3 Bakkesjef seilfly (BS)

1. Ved organisert seilflyaktivitet skal det til enhver tid være oppnevnt BS. Denne skal fungere i henhold til gjeldende instruks gitt av S/NLF.
2. BS er ansvarlig for koordinering av trafikk på bakken, er ansvarlig for at fly som lander blir dratt av banen så fort som mulig og for at fly som skal opp blir stilt opp med minst mulig forsinkelse. BS må derfor alltid ha oversikt over fly i landingsrunden.
3. BS er ansvarlig for betjening av bakkeradioen.

4. BS skal være lett å identifisere.

4.5 Slepeflyging

1. Slepeflyging skal foregå i samsvar med instruksjoner for generell flyaktivitet på Voss, gitt i avsnitt 4.3.
2. Enhver slepeflyger som skal tjenestegjøre på Voss skal inneha gyldige sertifikater og bevis (slepelisens utstedt av NLF). Disse skal på forespørsel kunne vises til ansvarlig personell.
3. Linedropp skal normalt skje på kort finale om ikke annet er avtalt. Dersom linedropp/landing skjer samtidig som at fly er linet opp på rullebanen skal passering skje merkbart på siden.
4. Dersom linen blir liggende inne på banen etter dropp, skal den fjernes umiddelbart. BS er ansvarlig for at dette blir gjort.
5. Slepefly må aldri lande over fly som er oppstilt i baneenden. Dersom linen ennå er ute vil denne kunne forårsake stor skader på fly og personell som måtte bli truffet.

4.6 Fallskjermhopping

4.6.1 Generelt

1. Flyplassen er i prinsippet åpen for all fallskjermhopping organisert gjennom Voss Fallskjermklubb. Tilfeldig besøkende som ønsker å hoppe kontakter hoppleder eller annet ansvarlig personell ved flyplassen.
2. All hopping skal skje i henhold til de operative lover og regler som gjelder for virksomheten, F/NLF håndbok.
3. Det er to landingsfelt for fallskjermhoppere. Se eget kartvedlegg. Ett felt for elever nr 1, og ett felt for erfarne, nr 2. Hoppmester (HM) er ansvarlig for å brife hopperne på hvilket landingsfelt de skal lande på. Landing på selve banen og i forlengelsen av denne er ikke tillatt.
4. Det er forbudt å lande på parkeringsplassen foran hangarene. Dette på grunn av faren for turbulens fra bygningene og muligheten for å kolliderer med parkerte fly. Hoppere som bevisst gjør dette vil bli bortvist fra anlegget. All fallskjermvirksomhet skal foregå Nord flystripa.
5. Det er forbudt å krysse banen i skjerm lavere enn 1000 fot. I forlengelsen av banen (på finale) må ikke skjermflyging forekomme under 1000 fot. Dersom sikt og vindforhold gjør dette umulig skal fallskjermaktivitet ikke foregå.
6. På og ved rullebanen må fallskjermhoppere holde god utkikk (seilfly lager som kjent lite lyd). Overfor landende fly er det viktig at personer som er nær, eller nærmer seg stripa holder seg i ro, og har oppmerksomheten rettet mot flyet.
7. Hoppfeltleder (HFL) er ansvarlig for å loggføre at alle hopperer returnerer til hoppfeltet i rimelig tid etter landing. Dersom en hopper ikke returnerer innen rimelig tid, og ingen kan bekrefte hvor hopperen har landet, skal søk iverksettes straks. Dette for å sikre at hopperer som har skadet seg i landing utenfor hoppfeltet får hjelp så snart som mulig.

4.6.2 Hoppleder, Hoppfeltleder og Hoppmester

1. Hoppleder (HL) og Hoppfeltleder (HFL) skal alltid være oppnevnt når det foregår fallskjermaktivitet på plassen. Det skal utpekes egen Hoppmester (HM) i flyet for hvert løft.
2. Brukerne er selv ansvarlige for å utnevne HL, HFL og HM.

3. HL, HFL og HM skal fungere i henhold til F/NLFs håndbok.
4. HFL skal være lett å identifisere.

4.6.3 Større formasjoner

1. Ved større formasjoner skal HFL, HM og pilot på hoppfly alltid forsikre seg om at luftrommet ved dropp-punktet er fri for andre fly (særlig seilfly) før dropp.

4.6.4 Hoppflyging

1. Hoppflyging skal foregå i samsvar med instruksjoner for generell flyaktivitet på Voss Flyplass.
2. Hoppflyger skal melde om dropp to minutter før exit, hoppere skal ikke droppes før kommandoen «Clear to drop» er gitt av HFL. Hensikten er at luftrommet over hoppfeltet skal være fri for fly ved dropping. Dersom det ikke lar seg gjøre å klare luftrommet, gjøres et nytt innlegg når luftrommet er klart. Bakkesjefen (seilfly) må ta initiativ til å opplyse hoppfly om fly som ikke har forlatt området.
3. Det skal unngås å legge dropp på sørsida av flystripa.
4. Hoppflyet bør variere rute for opp og nedstigning, for på den måten å fordele belastninga av støy på arealet ved flyplassen.

4.7 Parkering, Bilkjøring og Publikum

1. Parkering av biler og hengere skal primært skje på anviste parkeringsplasser ved klubbhusene.
2. Bilkjøring på selve flyplassen er generelt forbudt.
3. Alt ansvarlig personell skal være med å påse at parkering, bilkjøring og publikum forholder seg slik at bestemmelsene holdes.

4.8 Annen bruk av flyplassen

1. All annen bruk av flyplassen skal avklares med flyplassseier, Voss kommune ved Flyplassjef

4.9 Annen Informasjon

1. Voss kommune står som ansvarlig leigar og bruker av flyplassen. Delegering av ansvar og myndighet reguleres gjennom disse instruksjoner, retningslinjer og avtaler. Ved annen bruk av flyplassområdet (som faller utenfor disse instruksjoner), skal det foreligge skriftlige avtaler mellom bruker og kommunen.
2. Voss kommune fungerer som klageinstans/tvisteorgan.
3. Voss kommune kan i den grad det finner det nødvendig, delegerer myndighet og ansvar til klubber eller annet særskilt personell for en nærmere angitt tid.

5 Bruk av kjøretøy på plassen

5.1 Kjøretøy

1. Kjøretøy som brukes på flyplassen skal være utstyrt og vedlikeholdt i henhold til deenhver tid gjeldende bestemmelser, herunder kjøretøyforskriftene.
2. Kjøretøy som regelmessig brukes skal være utstyrt med radio som gir mulighet til toveis radiosamband med øvrig flyaktivitet og roterande lys, eventuelt bruke alle blinklys på kjøretøyet.

5.2 Kjøring på flyplassområdet

1. Enhver som bruker kjøretøy inne på flyplassområdet plikter å sette seg inn i de lokale trafikkbestemmelsene gitt i dette kapittelet.
2. Når flyplassen er åpen for lufttrafikk gjelder de alminnelige trafikkregler for offentlig veitrafikk på flyplassen så langt disse ikke er i strid med forskrift eller denne instruks.
3. Kjøretøy må bare føres med den som to ganger har godkjent førerkort for angjeldende kjøretøy i henhold til førerkortforskriftene. Biltilsynet kan gi unntak fra dette kravet for kjøring innenfor flyplassområdet.
4. Fører av kjøretøy som kjører på manøvreringsområdet skal være særlig aktsom for å unngå konflikt med personer, kjøretøyer og luftfartøy inne på manøvreringsområdet.
5. Kjøretøy skal ikke kjøre under vingene på luftfartøy uten at dette må gjøres for å utføre nødvendig arbeid.
6. Kjøretøy har alltid stoppe- og vikeplikt for luftfartøy som kjøres eller slepes. Kjøretøyet skal stoppe i god avstand fra luftfartøy, og vente til de har passert.
7. Kjøretøy skal ikke kjøre forbi luftfartøy som er i bevegelse, men holde seg i forsvarlig avstand bak dette.
8. Kjøretøy skal før de krysser rullebanen stoppe:
  - a. Ved avmerket venteposisjon som er tydelig merket, eller
  - b. 50m meter fra banekanten når venteposisjon ikke er etablert eller merking ikke er synlig.
9. Kjøretøy skal ikke fortsette før fører har forvissnet seg om at luftfartøy ikke skal lande eller ta av (husk at seilfly ikke kan avbryte en landing).
10. Kjøretøy må ikke parkere på rullebanen eller taksebanen uten spesiell tillatelse.
11. Kjøretøy må ikke bruke fjernlys på en slik måte at de sjenerer luftfartøy som er i ferd med å lande eller ta av, eller som manøvrerer på flyplassen.
12. Fører av kjøretøy skal avpasse farten i henhold til de generelle bestemmelser i trafikkreglene.
13. Høyeste hastighet på flyplassens område er 30 km/t, dog kan hastighet opp til 60 km/t nyttes på rullebanen. Operatør søker Voss kommune om dispensasjon under spesielle arrangement.
14. Kjøretøy under utrykning kan, når det anses strengt nødvendig, fravike disse bestemmelser om trafikk på flyplass.
15. Kjøretøy under utrykning skal benytte blått blinkende lys.
16. Alle som ferdes på en flyplass, plikter å gi fri vei, ved å vike til side og om nødvendig stanse for utrykningskjøretøyer.

6 Havariplan

6.1 Introduksjon

Havariplanen si primære oppgave er å redde menneskeliv ved ei eventuell luftfartsulykke på eller i nærheten av flyplassen.

1. Målet med beredskapsplanen for flyplassen skal være å sikre at alle nødvendige og påbudte tiltak som er påkrevd i forbindelse med en nødsituasjon eller ulykke blir ivaretatt.
2. Brann- og havaritjenestens primære hovedoppgave skal være å redde menneskeliv ved en eventuell luftfartsulykke på eller i den umiddelbare nærhet av flyplassen.
3. Flyplassen ligger i Voss kommunale brannvesens område.

6.2 Ulykker, uhell og uregelmessigheter

1. Uregelmessigheter, uhell og ulykker ved driften på Voss flyplass, Bømoen skal rapporteres snarest mulig til ansvarshavende for bakketjenesten (AFB).
2. En *luftfartsulykke* er en ulykke som inntreffer i forbindelse med bruken av luftfartøy fra det punkt en person går om bord i fartøyet med flyging som formål, til alle har forlatt luftfartøyet.
3. En *luftfartshendelse* er en begivenhet som ikke er en luftfartsulykke eller alvorlig
4. luftfartshendelse, men som inntreffer i forbindelse med bruken av et luftfartøy, og som har
5. eller ville kunne få innflytelse på sikkerheten ved luftfartsoperasjoner.
6. Luftfartsulykker med luftfartøy skal snarest varsles til Havarikommisjonen for Sivil Luftfart (HSL), Hovedredningssentralen for Sør-Norge, Sola Lufthavn, Stavanger og lensmannen i Voss
7. Ansvarlig for varslingen er fartøysjefen, annet besetningsmedlem, bruker eller eier av luftfartøyet.
8. Skriftlig rapport om luftfartsulykker samt alvorlige luftfartshendelser skal sendes innen 72 timer på skjema NF 2007 "Rapport over luftfartsulykker og hendelser". Skjema finnes også på Alltin og kan rapporteres direkte derfra.
9. Rapporten skal fremlegges for operativ ledelse i angjeldende luftfartsforetagende eller klubb for uttalelse før den sendes til HSL.
10. Unnlatelse av rapportering vil kunne føre til at videre bruk av flyplassen vil bli nektet for en kortere eller lengre tid.

6.3 Beredskap ved brann- og havari av luftfartøy ved løft av fallskjermhoppere

Luftfartstilsynet har et forskriftskrav om utforming, brann og redning i forbindelse med løft av fallskjermhoppere i luftfartøy godkjent for inntil 20 passasjer seter. Per dags dato greier ikke Bømoen flyplass ved Voss Fallskjermklubb (Voss FSK) å innfri disse kravene, men har grunnet kompensierende sikkerhetstiltak fått dispensasjon fra forskriftskravene. Følgende sikkerhetstiltak er innfridd og etablert i Voss Fallskjermklubb:

1. Kommunikasjon er etablert med lokalt brannvesen der det er informert om at flyplassoperatøren ikke har den beredskapen som luftfartsregelverket krever.

2. Lokalt brannvesen blir årlig gitt informasjon som gjør at de blir kjent med de flytypene som brukes i forbindelse med fallskjermhopping, slik at brannvesenet mer effektivt kan bekjempe en flybrann.
3. Det skal planlegges og legges opp til øvelser der lokalt brannvesen deltar, og det jobbes mot å få til en slik øvelse innen slutten av inneværende sesong.
4. Lokalt brannvesen har angitt 15 minutter som forventet innsatstid. Dersom denne ikke kan overholdes, meldes dette til 110-sentralen ved redningsalarm, hvorpå denne kontakter Voss FSK via bemannet telefon (tlf.nr: 56511000). Voss FSK vil så styre aktiviteten slik at det ikke tar av fly med mer enn 9 fallskjermhoppere.
5. Det skal gjennomføres møte med involverte parter på Bømoen (lokalt Brannvesen, Voss Kommune, Fonnafly, Voss Flyklubb og Voss FSK), der det gjøres en vurdering av tilgjengelig personell og slukkeutstyr i forhold til førsteinnsatsen ved slokking av en flybrann.
6. Vilkårene sendt til NLF v/ Jan Wang pr e-post fra Luftfartstilsynet den 27. februar 2009 er implementert, se under:

Tilleggskrav fra Luftfartstilsynet, 2009:

- a. Hoppere skal en gang årlig (før årets første hopp) skrive under på at de er kjent med at flyplassen ikke oppfyller de krav til brann- og redningsberedskap som gjelder for fly med MTOW over 5700 kg og mer enn 9 passasjerer. Dette skal sikre at ingen i ettertid kommer og sier at de ikke kjente til at brann- og redningsberedskapen ikke var dimensjonert som for å gi en fullgod beredskap for fly med mer enn 9 passasjerer, og rutinen er etablert gjennom teksten som hopperne leser og signerer på i registreringskjemaet før første hopp.
- b. Før flyavgang skal baneinspeksjon gjennomføres. Inspeksjonen skal sikre at det ikke forekommer fremmedlegemer på rullebanen.
- c. Start av motor skal skje uten at fallskjermhopperne har gått om bord i flyet, alternativt kan fallskjermhopperne sitte i flyet, men da IKKE fastspent. De må da spenne seg fast etter at motoren er startet, men før flyet starter taksing til startposisjonen.
- d. Det skal utpekes to personer som under oppstart, avgang og landing står i en enkel form for brannberedskap. Disse skal betjene de slukkemidler som flyplassen er pålagt å ha tilgjengelig når flyplassen benyttes som utgangspunkt for fallskjermhopping. Minimum en person skal ha brannhemmende bekledding og hjelm med visir og vernestøvler. Fallskjermhopping i regi av F/NLF krever at det til enhver tid er to personer med et på forhånd spesifisert ansvarsområde er tilstede til enhver tid det foregår fallskjermhopping. Det er naturlig at disse to tar på seg denne oppgaven.
- e. Ved oppstart skal slukkemidler være umiddelbart tilgjengelig, mengde iht. bokstav f.

Slokkemidlene er mobile, dvs. kan medføres i bil eller på tilhenger, og raskt kan bringes til ethvert sted innenfor sikkerhetsområdet.

- f. Krav til slokkeutstyr: Minimum 48 kilo pulver (4 apparat a 12 kg). Inntil 24 kilo pulver kan erstattes med dobbel mengde karbondioksid (CO₂).
- g. Krav til materiell: 1 stk førstehjelpsveske, 1 stk wire- og boltekutter, 1 stk brekkjern, 1 havariøks, 1 havarikniv, 5 stk sykebårer, 5 stk ulltepper.

6.4 Varsling ved Krise / Ulykke

Dette gjelder også hvis det er fly i luften som melder om nødlanding. Utelanding med seilfly er ikke å betrakte som nødlanding.

Se punkt 13.1 Havarikart.

1. Varsle iht varslingsplan.

- Tidspunkt for hendelsen
- Stedsangivelse/posisjon Se havarikart.
- Antall personer som er involvert
- Kort beskrivelse av hendelsen
- Dersom ulykken innbefatter luftfartøy: registreringsbokstaver og type
- Luftfartøyet/kjøretøyet eier
- Fartøysjef
- Antall personer om bord
- Skade på tredjemanns eiendom

2. Varsle lege/ambulans på 113.

- Stedsangivelse
  - Antall personer som er involvert
- .. Varsle Hovedredningssentralen for Sør Norge på Sola lufthavn, Stavanger på tlf.nr.51517000.

3. På ulykkesstedet:

- Assistere skadd personell til lege/ambulanspersonell ankommer
- Sperre av området og holde uvedkommende vekk
- Henvise presse/media til pressetalsmann/kriseleder
- Samarbeide og om nødvendig, assistere politiet og redningsmannskaper
- Etter at skadede/forulykkede personer er fjernet, skal ulykkesstedet sikres, om nødvendig med vakthold slik at eventuelle bevis sikres.

4. Følgende havari og brannvernutstyr er plassert i spesielt merket skap ved tankanlegget til helikopterbasen.

- 1 stk 12 kg pulverapparat
- 2 stk 9 kg CO₂ apparat
- 1 stk førstehjelpskrin
- 1 stk øks

25.06.2018

- 2 stk lykter
- 1 par vernehansker

På gjerdet ved tankanlegget:

- 1 stk 25 kg pulverapparat
- 1 stk 9 kg CO2 apparat

5. Hoppfeltleder (HFL) og bakkesjef seilfly (BS) skal når klubbene er operative ha en telefon lett tilgjengelig (f.eks operativ mobiltelefon).
6. Sperre flyplassen for trafikk med stengemateriell og ha kontakt på flyradio frekvens 123.5.
- 7 Stengemateriell er plassert i Voss Flyklubb sine lokaler.

6.5 Varslingsplan

1	Ambulanse, legevakt	56513000	113
2	Brannvesen	56514680	110
3	Lensmannen i Voss	56528700	112
4	HRS Sola	51517000	
5	AFB, Flyplass-sjef	91244328	
6	Voss kommune	91874200	56519400

7 Bestemmelser for bakketjenesten

7.1 Innledning

1. Definisjoner er inntatt i BSL E 4-
2. Denne instruks er i henhold til ”Forskrift om bakketjeneste ved flyplass på land”.
3. Denne instruksjonen gjelder for Voss Flyplass, Bømoen.
4. Generelle bestemmelser for drift av godkjent flyplass på land er inntatt i BSL E 4-1
5. Leder av Plassvedlikehold har som oppgave å:
  - Holde ferdselsområdet og lufthavnsområdet i tilfredsstillende operativ stand
  - Markere hinder og ubrukbare områder
  - Rapportere om driftsforholdene og planlagte tiltak.

7.2 Leder av plassvedlikehold

1. AFB er ansvarlig for plassvedlikeholdet og skal operere i henhold til instruks.
2. AFB kan overføre ansvar til assisterende ansvarlig for bakketjenesten (AAFB).
3. Bestemmelsene er inntatt i BSL E 4-2
4. Lokale instruksjoner er gitt i dette kapittel.

5. Leder av plassvedlikehold er ansvarlig for:

- At flysikkerheten legges til grunn ved prioritering av plassvedlikehold.
- At angjeldende sikkerhetsforskrifter er kjent og etterleves av alt underlagt personell.

7.3 Organisasjon

1. Personell og materiell i plassvedlikehold skal være avpasset etter den lufttrafikken som pågår ved flyplassen. Ved trafikk:

- Inspeksjon og rapportering av baneforholdene
- Merking av ubrukbare områder
- Snøbrøyting
- Feiing av ferdselsområdet

2. Plassvedlikeholdets organisasjon bestemmes av:

- Type lufttrafikk og trafikkmengde
- Trafikkfordeling på døgnet
- Åpningstider
- Flyplassens geografiske beliggenhet.

7.4 Inspeksjon og rapportering om plassforholdene

1. Lokale instruksjoner vedrørende plassvedlikeholdets inspeksjonsvirksomhet for flyplassen er gitt i dette kapittel.
2. Feil og mangler som oppdages ved inspeksjon skal rapporteres snarest mulig til AFB. Ved prioritering av vedlikeholdsarbeid ol. skal flysikkerheten komme i første rekke.

7.4.1 Periodisk inspeksjon

1. For flyplassen skal inspeksjon foretas så ofte som trafikkfrekvensen tilsier.
2. Inspeksjon utover det som er nevnt overfor skal utføres dersom forholdene på ferdselsområdet har endret seg, eller fare for endringer foreligger.
3. Ved inspeksjon av ferdselsområdet skal blant annet kontrolleres at det ikke finnes umerkede hinder eller skader på selve området, skader på anlegg eller installasjoner eller gjenstander som kan være farlige for luftfarten.
4. Inspeksjonen skal også regelmessig omfatte ulovlig ferdsel, aktivitet, viltkontroll og kontroll med fugler, samt om vinteren kontroll av snøbrøyting.

7.4.2 Halvårlige inspeksjoner:

1. Inspeksjon av banesystemet skal foretas minst to ganger i året, helst vår og høst, eller når det ellers er behov for å undersøke banedekket i detalj. Spesiell oppmerksomhet skal vies sprekkdannelser, setninger og telehiv.
2. Hinderfriheten innen flyplassens hinderbegrensende plan skal kontrolleres minst to ganger per år, hvorav minst en gang under veksttiden. Spesiell oppmerksomhet skal vies hinderfriheten innen inn- og utflygingsflater og sideflater samt hinderfritt stigeområde dersom slikt område er opprettet.

Anm: Kontroll av hinderfriheten innebærer først og fremst kontroll med at hinder ikke har kommet opp etter at flyplassen er tatt i bruk. Oppmerksomheten må derfor dels rettes mot hinder som oppstår på grunn av byggevirksomhet som maskiner, byggekraner, opplag av bygningsmateriell osv.

3. Kontroll av sperremateriell. Sperremateriell er plassert i stålhall Flage Maskin AS.

7.4.3 Særskilt inspeksjon

1. Kontinuerlig oppmerksomhet må vies dreneringssystemet, og da spesielt under perioder med nedbør og snøsmelting.
2. Ulovlig aktivitet og ferdsel.

7.5 Arbeider innen ferdselsområdet

7.5.1 Tilsynsarbeid

Anm: Med *tilsynsarbeid* forstås rutiner-/vedlikeholdsarbeider som kan utføres i samband med, eller i direkte tilknytning til daglige eller periodiske inspeksjoner og som innebærer renhold, enkle reparasjoner, utskifting av enkle utstyrsdeler samt dertil tilhørende kontroll og utprøving.

1. Tilsynsarbeidet skal utføres slik at flysikkerheten ikke settes i fare og om mulig slik at det er til så liten sjenanse for lufttrafikken som mulig.
2. Tilsynsarbeid som berører flysikkerheten eller medfører hindringer for flysikkerheten skal utføres i samråd med flyplassens brukergrupper, som vil sørge for å ta de nødvendige forholdsregler.

7.5.2 Planlegging av større arbeider

1. Når det planlegges utført større arbeider på flyplassen, skal ansvarshavende for bakketjenesten, anleggsleder og entreprenøren komme sammen for felles drøfting av sikkerhetsforholdene. På dette møtet skal det søkes oppnådd enighet om:
  - Metoder for overvåkning av anleggsmaskiners forflytning og plassering (med og uten radioforbindelse)
  - Tidstabell for arbeidene slik at disse i størst mulig utstrekning kan henlegges til perioder med liten eller ingen lufttrafikk, dersom ikke total stenging er nødvendig.
  - Oppkasting av jordvoller samt plassering av byggemateriell og utstyr.
  - Opprydding på arbeidsområdet etter at arbeidene er ferdige.Representanter for berørte flyselskaper bør om ønskes få delta på møtet.
2. Midlertidige hindre ved oppstillingsplattformer må ikke være så høye eller ha slik utstrekning at de kan innebære noen risiko for luftfartøyer under taksing.
3. Midlertidige hindre innen 10 meter fra banekanten og 15 meter fra banekanten for lengre baner, bør ikke være høyere enn 0.6 meter og må ikke overstige 1 meter. Grøfter ol. skal snarest fylles igjen og komprimeres.
4. Dersom arbeidet medfører slike hindre at bestemmelsene overfor ikke oppfylles, skal taksebane og oppstillingsplattform (eller del av denne) stenges for trafikk. Imidlertid kan de luftfartøyer som oppfyller kravene fra hinderet tillates passere.

5. Arbeid på oppstillingsplattform skal utføres slik at banedekket holdes fri for jord, sand, stein og andre forurensninger.
6. Kjøretøyer, maskiner og redskap som brukes på manøvreringsområdet skal betraktes som midlertidige bevegelige hinder og markeres i henhold til bestemmelsene nedenfor.
7. Kjøretøyer som brukes regelmessig på manøvreringsområdet skal utstyres med varsellykt som gir gult blinkende lys. Utrykningskjøretøyer skal i tillegg ha varsellykt som gir blått blinkende lys. Når kjøretøyene befinner seg på manøvreringsområdet skal den gule varsellykten være tent. Under utrykning skal utrykningskjøretøyene benytte blå varsellykt. Varsellyktene skal utformes og plasseres i henhold til Vegdirektoratets bestemmelser.
8. Midlertidige bevegelige hinder som ikke brukes regelmessig på manøvreringsområdet og som ikke er markert i henhold til bestemmelsene overfor, skal i tiden mellom soloppgang og solnedgang merkes med flagg. Flagget skal være minst 0,9 m x 0,9 m og inndeles i rutemønster med ruter minst 30 x 30 cm. Rutenes farge skal være vekselvis oransje og hvite eller røde og hvite. Flagget skal plasseres hensiktsmessig på de midlertidige bevegelige hinder og slik at det er synlig i alle retninger.

7.6 Vintervedlikehold

1. Under værforhold hvor banevedlikeholdet ikke fører til at fastsatte kriterier tilfredsstilles skal AFB sørge for å stenge deler av eller hele ferdselsområdet.
2. Vi minner også om BSL D12 pkt. 4-1:
Fartøysjef skal ikke bruke flyplassen med mindre vedkomne har forvissnet seg om at dimensjonene, hinderfriheten, vindforholdene, lufttettheten og overflatebeskaffenheten (bakkens jevnhet og hardhet, snø/isforhold) samt plassens utstyr og hjelpemidler er slik at bruk av flyplassen kan foregå på betryggende måte når man tar hensyn til luftfartøyets ytelser og utrustning.

7.6.1 Vintervedlikeholdsplan

1. Snøbrøyting skal iverksettes ved behov og om mulig så tidlig at trafikkavviklingen ikke hindres eller forsinkes.
2. Flage Maskin er ansvarleg for snørydding av flyplassen.
3. Flyplassens områder skal normalt klargjøres etter følgende prioritet:
  - a. Rullebane med taksebane
  - b. Adkomstvei via Vegstasjoen.
  - c. Oppstillingsplass for luftfartøyer
  - d. Adkomstvei og parkeringsplass ved klubbhusene.
  - e. Ferdselsområde ved hangarer.
  - f. Parkeringsplass for biler og gangvei.

7.6.2 Instruks for snøbrøyting

1. Snøbrøyting skal iverksettes ved behov og om mulig så tidlig at trafikkavviklingen ikke hindres eller forsinkes.
2. hindres eller forsinkes.
3. Snøbrøyting skal utføres sammenhengende i banens fulle lengde og bredde.

4. Snøbrøytingen skal utføres slik at ingen kritiske snøkanter oppstår på banen. Det betyr at sikkerhetsområdene ved terskler og sidekanter ryddes.
5. Ved ekstreme snøforhold kan banen bli midlertidig stengt.
6. Denne instruks skal gjennomgås med ansvarlig brøytemaskap.
7. 6 BSL E 4-2 § 8,10,12 og 13.

7.7 Oppmerking

1. Rullebaner, taksebaner, oppstillingsplattformer og andre områder skal ha slik oppmerking som fremgår av BSL E 4-2.

7.7.1 Særskilt banemerking

1. Sperrekryss skal brukes til stenging av hele eller deler av banen.
2. Så snart noen del av taksebane, venteplass eller oppstillingsplass er ubrukbare for manøvrering av luftfartøy på bakken, men hvor det fortsatt er mulig å passere ved siden av det ubrukbare område, skal dette markeres.
Anm: Markering av ubrukbart område foretas for eksempel for å varsle om mindre hull i banedekket eller for å markere at reparasjoner av dekket pågår.
3. Om det oppstår et ubrukbart område ved en baneende, kan i visse tilfelle rullebanen holdes åpen for trafikk, men med redusert banelengde. Terskelen skal da flyttes inn.
4. Merking av ubrukbart område skal utføres slik at områdets utstrekning fremgår.

8 Instruks for Ansvarshavende for Bakketjenesten (AFB, Flyplass-sjefen)

1. Ansvarshavende for bakketjenesten (AFB) er ansvarlig for utarbeidelsen av de lokale instruksene på flyplassen. AFB skal foreta kontroll med at regelverket etterleves. Reglene for bruk av flyplassen skal tilfredsstillende bestemmelsene i BSL E 4-1 AFB skal jevnlig foreta kontroll av aktiviteten og flyplassen med henblikk på sikkerheten, og hyppigheten av kontrollen bestemmes av aktivitetsnivået på flyplassen.
2. Dersom det inntreffer forandringer på flyplassen som innebærer vesentlige forandringer av grunnlaget for godkjenningen av flyplassen, skal AFB omgående rapportere dette til Luftfartstilsynet, og alle aktører ved plassen.
3. AFB skal påse at de lokale bestemmelsene for bruk av flyplassen følges av alle. AFB skal videre sørge for at det jevnlig foretas kontroll med at brukerne av plassen er kjent med de lokale instruksene.
4. AFB skal i samarbeid med de enkelte brukerklubbene sørge for at det utarbeides lokale ordens og sikkerhetsregler for alle de aktivitetene som til enhver tid forgår på plassen. Disse reglene skal samles i driftshåndboken.
5. Oppdatert versjon av driftshåndboken skal til enhver tid finnes lett tilgjengelig for alle brukerne i de respektive klubbens klubblokaler. Det samme gjelder for flyoperatører som opererer kommersielt på Voss flyplass.

5. AFB skal sammen med aktørene påse at ordens- og sikkerhetsbestemmelsene for bruk av flyplassen følges av alle. Ved alvorlige brudd og gjentatte regelbrudd vil Voss kommune vurdere rapport til luftfartstilsynet og/eller politiet.
6. AFB skal sørge for at tiltak mot brann, slik som røykeforbud i hangar, i nærheten av tankanlegg og luftfartøy blir overholdt. Videre skal AFB påse at brann- og havariutstyr i henhold til BSL E 4-4 til enhver tid er i orden. For øvrig gjelder brannforskriftene i Brannvernloven og evt. pålegg fra brannsjefen i Voss.
7. Det avholdes minimum en brann- og havariøvelse pr annet år hvor alle involverte brukergrupper er med, der også personell fra brannvesen, politi og ambulansetjenesten i Voss inviteres til å delta.
8. AFB skal sørge for at flyplassen med de installasjoner som kommer inn under hans ansvarsområde blir rutinemessig inspisert.
9. AFB skal sørge for at plassvedlikeholdet utføres i henhold til BSL E 4-2. AFB har myndighet til å pålegge hver enkelt organisasjon som opererer på flyplassen å rette mangler og eventuelle avvik som naturlig hører inn under vedkommende organisasjons Driftshåndbok for Voss Flyplass, Bømoen, virkeområde.
10. AFB kan i perioder skriftlig overføre deler, eller hele ansvaret for bakketjenesten til Assisterende Ansvarshavende For Bakketjenesten (AAFB). I tillegg kan lokale aktører i korte perioder ha ansvaret som AFB.

9 Instruks for assisterende ansvarlig for bakketjenesten (AAFB)

1. AAFB på flyplassen skal når han er på plassen påse at alle regler og bestemmelser som til enhver tid gjelder blir fulgt av alle brukerne. AAFB har plikt og rett til å påtale alle regelbrudd, og de som ikke er kjent med reglene skal gjøres kjent med disse, enten ved gjennomgang av Driftshåndbokens regler eller overrekkelse av egnet informasjonsmateriell.
2. AAFB skal ved alvorlige regelbrudd, eller i tilfelle hvor personer nekter å følge reglene, umiddelbart rapportere dette til AFB.
3. Når AAFB har overtatt ansvaret for bakketjenesten, skal stillingsinstruksen for AFB gjelde for AAFB inntil AFB igjen overtar ansvaret.
4. Når AAFB har ansvaret for bakketjenesten på flyplassen kan han når som helst be om assistanse fra tilstedeværende medlemmer i klubbene, og disse har da plikt til å stille opp å hjelpe til situasjonen er avklart.
5. AAFB rapporterer normalt til AFB.

10 Revisjon av flyplassdata

10.1 Generelt

1. Flyplassens innehavere skal fremskaffe, dokumentere og vedlikeholde de data om flyplassen som fremgår av nedenstående punkter. Disse er i dag lagt ut på Voss kommune si heimeside, med link til "Norske flyplasser".
2. Flyplassens innehaver skal gjøre de data som fremgår av nedenstående punkter kjent for flyplassens brukere, eventuelt gjennom et kunngjøringssystem.

3. Flyplassens innehaver skal se til at de flyplassdata som er kunngjort for flyplassen til enhver tid er korrekte.

10.2 Flyplassens utforming

1. De kart og tegninger som er nødvendige for kunngjøring av flyplassdata skal utarbeides

2. Følgende flyplassdata skal utarbeides:

- a. Rullebaner, rettviseende retning, banenummer, lengde, bredde, overflatesamt eventuell innflyttet terskel.
- b. Sikkerhetsområde: Lende og bredde.
- c. Taksebaner: Bredde og lengde
- d. Oppstillingsplattformer: Overflate og parkeringsplasser
- e. Merking.

3. Alle faste objekter som utgjør et *hinder* skal kunngjøres. Kunngjøringen skal inneholde hinderets posisjon (i grader, minutter og sekunder) og største høyde (i fot), en beskrivelse av objektet samt angi eventuell merking og belysning.

4. Alt terreng som utgjør et hinder skal kunngjøres. Kunngjøringen skal inneholde en beskrivelse av hinderet og angi hinderets utstrekning. Kunngjøringen skal også inneholde posisjonen til hinderets viktigste høyeste punkt (grader, minutter og sekunder) samt de samme punktenes høyde i for. Dessuten skal kunngjøringen inneholde opplysninger om eventuell merking og belysning.

10.3 Banelengder

For hver rullebane (baneretning) skal følgende kunngjøres:

- a. Tilgjengelig starttrulledistane (TORA)
- b. Tilgjengelig landingsdistanse (LDA)

Anm 1: TORA tilsvarer lengden av det område som tilfredsstill kravene til rullebane, når det tas hensyn til at det er tilstrekkelig sikkerhetsområde etter baneenden.

Anm 2: LDA tilsvarer lengden av det området som tilfredsstill kravene til rullebane, når det tas hensyn til at det er tilstrekkelig sikkerhetsområde både foran terskelen og etter baneenden. Dersom terskelen er flyttet inn, for eksempel p.g.a. hinder i innflygingsområdet, regnes LDA fra den innflyttede terskel.

10.4 Lokale restriksjoner og merknader

Følgende data kunngjøres:

- a. Hvorvidt flyplassen har Luftfartstilsynet si godkjenning.
- b. Flyplassens anvendelsesområde og beregninger i bruk.
- c. Avvik fra gjeldende krav til utforming og drift.
- d. Andre opplysninger av flysikkerhetsmessig betydning.

10.5 Dispensasjon

1. Når særlige grunner tilsier det, kan Luftfartstilsynet gi dispensasjon fra bestemmelsene i denne forskrift.

25.06.2018

2. Når dispensasjonen skjer i forbindelse med godkjenning av flyplassen, skal både dispensasjonen og de tilhørende flysikkerhetsmessige kompenserende tiltak, registreres i flyplassens godkjenningsdokument.

10.6 Internkontroll - flyplassdata

1. Flyplassens innehaver skal fremskaffe, dokumentere og vedlikeholde de data om flyplassen som fremgår av nedenstående punkter.
2. Flyplassens innehaver skal gjøre de data som fremgår av nedenstående punkter kjent for flyplassens brukere, eventuelt gjennom et kunngjøringssystem.
3. Flyplassens innehaver skal se til at de flyplassdata som er kunngjort for flyplassen til enhver tid er korrekte.

Anm: Flyplassens innehaver eller den han bemyndiger må skal sende oppdatert informasjon om flyplassen til Jeppesen, for bruk i «Airfield Manual Norway».

Dette er et internasjonalt register for informasjon om flyplasser i hele verden.

11 Adresse- og telefonliste

11.1

AFB

Inger Margrethe Bøe, Tjukkebygdvegen 192, 5706 Voss
Mobil 91244328

Snørydding

Ole Petter Flage, 5700 Voss
Mobil 46407070/46407069

Voss Flyklubb, Flyplassveien 99, 5700 Voss Tlf. 56515318
Jan Fredrik Fleischer Tønjum, Hangursveien 20, 5700 Voss
Mobil 92695999

Voss Fallskjermklubb, PB285, 5702 Voss, Tlf. 56511000
Andreas Hemli, Grevlesvegen 32, 5710 Skulestadmo, Voss.
Mobil 41656656

Voss Helikopter

Vakttelefon 99391020

25.06.2018

Kontrollen skal gjennomføres minimum 2 ganger i kalenderåret, før påske og etter 15. september.
Kontrollen skal loggføres.

2.3 Internkontroll – flyplassdata

Tilgjengelige flyplassdata skal til enhver tid være korrekte og kunngjort.

13 Kartvedlegg

13.1 Havarikart

13.2 Situasjonkart

13.3 Profilkart mot ØST

13.4 Hindersituasjonen

13.5 Kart over hoppfelt